

להתפטר

על המפכ"ל לקבל אחריות
לדיכוי הפגנת האתיופים
שמעיד על חוסר הבנה
של תפקיד המחאה
בוועד סנג'ור
עמוד 13

לא ועדת חקירה, התפטרות המפכ"ל

זורקים אנבים ואחרים מנסים לפי רון לחדר ההלבשה של השחקנים? האם היינו מקבלים בהכנה החלטה של המשטרה לפזר את כל קהל הצופים, תוך כדי התנת מים ושימוש בפרשים וברימוני הלם? בוודאי היינו מצפים לכך שהמשטרה תעצור רק את פורעי החוק ותאפשר למשחק להימשך.

לחלופין, אם בכל זאת נוקטים את הגישה השמרנית, המחייבת רשיון להפגנה — יש להפקיע סמכות זו מהמשטרה ולהעבירה לגוף אחר, כגון לבית המשפט. המשטרה רה הוכיחה כי אינה מתאימה לתפקיד הזה. מבחינתה, ההפגנה היא הפרעה, המחייבת שוטרים לעבוד בשעות הערב, ומחאה כלפי המשטרה גם אינה רצויה. אלא שמבחינתנו, האזרחים, חופש ההפגנה הוא אחד המדדים המרכזיים לדמוקרטיה של המדינה ולחירות האדם.

— שבאה לידי ביטוי בהכאה ברוטלית של חייל צה"ל במדים, בן העדה האתיופית, ובכעיסות בו בעודו שוכב על הקרקע חסר אוניס — אך אין זאת סיבה לא לאפשר אותה. תמהני, כיצד פרסום התמונות הקשות של הכאת החייל בידי שוטרים לא עורר בושה בצמרת המשטרה. בושה, שהיתה צריכה להביא להתנצלות כלפי בני העדה ולהבטיח בעת הפגנותיהם המוצדקות.

לטעמי, הכלל צריך להיות, שכל הפגנה היא מותרת — בלא צורך ברשיון מהמשטרה — כל עוד המפגינים אינם מפירים את החוק. אם מפגינים אחדים נוקטים אלימות, יש לעצור אותם, אך רק אותם. אלימות של מפגינים אחדים אינה אמורה לשמש תירוץ לדיכוי בכוח של הפגנה שלמה.

בעקבות האירועים עלתה השאלה: מה על המשטרה לעשות, אם חלק מהמפגינים זורקים אנבים ואחרים מנסים לפרוץ לבניין העייריה? ובכן, מה עליה לעשות, אם בעת משחק כדורגל כמה צופים

הפעילה המשטרה כוח רב מאוד לפיזור מהיר ומיותר של ההפגנה: משאיות התיזו מי צבע על המפגינים, פרשים דהרו לעברם כדי להניסם, והשיא היה כשהשוטרים זרקו לעבר המפגינים עשרות רימוני הלם, עד כדי סכנת נפשות.

על פי הדיווח בטלוויזיה ולאחר מכן גם בעיתונות, צמרת המשטרה לרבות המפכ"ל עקבו מקרוב אחרי המתרחש, מבניין העירייה הסמוך, והחליטו על דיכוי מהיר ואלימים של ההפגנה. לפי הבנתו, הם הוכיחו בכך חוסר הבנה של תפקיד המפקד באה בחברה דמוקרטית ושל תפקיד המשטרה לנוכח הפגנה. הפקיד הרצוי לבין המצוי הוא כה גדול, עד כי רק קבלת אחריות מצד המפכ"ל — התפטרות מתפקידו, ולחלופין פיטוריו — עשויה לאפשר את השינוי הדרוש.

המשטרה היתה אמורה לאפשר את ההפגנה, כפי שאיפשרה הפגנות רבות במקום הזה, מקום ההפגנות המרכזי במדינה. ההפגנה אמנם כוונה נגד אלימות המשטרה

עקבות הכוח הרב שהפעילה משטרת ישראל כלפי המפגינים מבני העדה האתיופית נשמעו קריאות להקמת ועדת חקירה ממלכתית. אלא שהניסיון הישראלי מוכיח, שוועדות חקירה אינן יכולות לספק פתרונות מהירים לבעיות רציניות וכואבות. לעתים קרובות הן רק מצג שווא של חקירה, במטרה לטייח.

במדינה דמוקרטית אמור להישמר מקום של כבוד לחופש ההפגנה. התניית הפגנה ברשיון מטעם המשטרה היא זרה לרוח הדמוקרטיה, ומגיעה לשיא אבסורדי כשהמפגינים מבקשים למחות נגד אלימות המשטרה כלפיהם. בלי לה של יום ראשון, 10 במאי, צפוי תי בטלוויזיה במראות קשים. כמה עשרות מפגינים השתדלו לקיים הפגנה לא אלימה בכיכר רבין בתל אביב. במקום הזה אין עורקי תחבורה ראשיים, שניסיון של מפגינים לחסימתם נחשב כעניין רבים כהצדקה לפיזור ההפגנה. ובכל זאת

פרופ' סנג'ור הוא ראש החטיבה למשפט פלילי ולקרימינולוגיה במרכז האקדמי למשפט ולעסקים